

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/92/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214211319
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Vacková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4214211319.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Vackovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Márie Malíkovej v právnej veci žalobcu: U. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. X, XXX XX J., zastúpeného: JUDr. Ernest Botka, advokát so sídlom Björnsonova 2, 940 54 Nové Zámky, proti žalovanej: E. I.ová, nar. XX.XX.XXXX, bydlisko K. XXX/X, XXX XX J., zastúpenej: J. - Advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom M. Matunáka 11, 940 XX Nové Zámky, o určenie splatnosti pohľadávky, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu J. zo dňa 3. decembra 2XX8 č.k. 5C/161/2XX4-227, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. V danej veci sa žalobca, po pripustení zmeny žaloby, domáhal určenia, že jeho pohľadávka voči žalovanej vo výške 16.596,96 eura z titulu pôžičky zo dňa 15.02.2008 je splatná do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

1.2. Súd prvej inštancie svojim v poradí prvým rozsudkom žalobu zamietol. Žalovanej priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Na odvolanie žalobcu odvolací súd uznesením zo dňa 27. júna 2018 č.k. 25Co/282/2017-190 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení uznesenia uviedol, že pokiaľ súd prvej inštancie zamietol žalobu dôvodiac neunesením dôkazného bremena žalobcom ohľadom jeho tvrdenia o existencii dohody o čase plnenia podľa § 564 Občianskeho zákonníka, a preto vec posúdil podľa § 563 Občianskeho zákonníka, bolo jeho rozhodnutie nesprávne, založené na nesprávnom právnom posúdení veci. Dôkazné bremeno o ponechaní času plnenia na vôli dlžníka zaťažuje dlžníka, v danej veci žalovanú. Hoci súd prvej inštancie vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, dostatočne sa pri ňom nezamerl na okolnosti dohody o čase plnenia. V tomto smere treba prisvedčiť žalobcovi, že žalovaná pôžičku uznala, neuviedla však nič o spôsobe a dobe splatnosti a súd prvej inštancie sa jej na tieto okolnosti nepýtal. Pritom z obsahu zápisnice z pojednávania pred súdom prvej inštancie nevyplýva, či bolo žalobcovi umožnené položiť žalovanej otázky.

2.1. Súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom žalobu zamietol. Žalovanej priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 657, § 563, § 564 Občianskeho zákonníka.

2.2. Z nepopretého skutkového tvrdenia žalobcu mal preukázané, že medzi stranami sporu došlo dňa 15.02.2008 k uzavretiu ústnej zmluvy o pôžičke, predmetom ktorej bolo poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 500.000,- Sk (16.596,96 eura) žalovanej, pričom išlo o bezúročnú pôžičku.

Poskytnutie pôžičky potvrdila žalovaná aj ako svedok pri svojom výsluchu na pojednávaní vo veci vedenej Okresným súdom Komárno pod sp.zn. 13C/314/2010. Dispozíciu s požičanými finančnými prostriedkami žalobca preukázal výpisom z účtu a žalovaná reálne prevzatie tejto finančnej čiastky titulom pôžičky nepopierala. Ustálil, že medzi stranami sporu došlo k platnému uzavretiu zmluvy o pôžičke

2.2. Uviedol, že medzi stranami sporu bolo sporné, či ich dohoda o čase splnenia záväzku žalovanej bola dojednaná v zmysle ustanovenia § 563 alebo § 564 Občianskeho zákonníka, teda či čas splnenia dohodnutý nebol alebo bol ponechaný na vôľu dlžníka. Riadiac sa rozhodnutím nadriadeného súdu a právnym názorom v ňom vysloveným vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie len oboznámením obsahu listín založených v spise, keďže žiaden iný návrh na doplnenie dokazovania (napr. výsluchom strany sporu) podaný nebol. Preto vychádzal zo skutkových tvrdení strán sporu prezentovaných v priebehu sporu a z obsahu listín, ktoré na pojednávaní dňa 03.12.2018 oboznámil.

2.3. Mal za to, že pre rozhodnutie o určení povinnosti plniť v zmysle ustanovenia § 564 Občianskeho zákonníka je potrebné vziať do úvahy všetky okolnosti danej veci, ktoré viedli k dohode zmluvných strán o čase plnenia v čase uzavretia zmluvy o pôžičke a tiež prihliadnuť na okolnosti, ktoré nastali neskôr a to bez toho, aby sa zaoberal vecnou dôvodnosťou plnenia. Dôkazné bremeno ohľadne preukázania existencie dohody o čase plnenia ponechanej na vôľu dlžníka v danej veci zaťažuje žalovanú ako dlžníka. Pre záver o aplikácii ustanovenia § 564 Občianskeho zákonníka musí byť nepochybne preukázané, že k uzavretiu dohody o ponechaní času plnenia na vôľu dlžníka reálne došlo. Žalovaná v priebehu celého sporu existenciu takejto dohody popierala a tvrdila, že v čase uzavretia zmluvy o pôžičke dňa 15.02.2008 medzi stranami sporu k dohode o čase plnenia nedošlo (§ 563 Občianskeho zákonníka). Na preukázanie tohto svojho skutkového tvrdenia poukázala na znenie podanej žaloby, v ktorom sám žalobca uviedol, že čas plnenia medzi stranami sporu dohodnutý nebol. Mal za to, že žalobca aj žalovaná boli v dôkaznej núdzi, keď pri uzavretí zmluvy o pôžičke okrem strán sporu nebol nikto iný prítomný a zmluva mala len ústnu podobu. Hoci zmenou žaloby sa dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu dojednania v zmysle § 564 Občianskeho zákonníka prenieslo na žalovanú, pokiaľ žalovaná existenciu takejto dohody popierala, nebolo možné ustáliť, že bola uzatvorená dohoda podľa § 564 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorej bol čas plnenia ponechaný na vôľu dlžníka. Navyše za stavu, keď žalobca, resp. jeho právny zástupca, v priebehu celého sporu právne inštitúty upravené v ustanoveniach § 563 a 564 Občianskeho zákonníka, používal ako alternatívne pojmy, a sám žalobca v roku 2017 podal žalobu o plnenie z titulu zmluvy o pôžičke, v ktorej čas plnenia vyvodzoval z ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka, ktoré je vedené na Okresnom súde Komárno pod sp.zn. 7C/26/2017.

2.4. Keďže žalovaná počas celého konania tvrdila, že v čase uzavretia zmluvy o pôžičke medzi ňou a žalobcom (15.02.2008) k dojednaniu o čase plnenia nedošlo, pričom žalobca existenciu takejto dohody pripustil jednak v podanej žalobe, jednak vo svojich tvrdeniach v priebehu sporu a v konečnom dôsledku podal na súd i žalobu o plnenie, v ktorej čas plnenia ustálil v zmysle § 563 Občianskeho zákonníka, dospel k záveru, že existencia dohody o čase plnenia v zmysle § 564 Občianskeho zákonníka v priebehu sporu nad všetku pochybnosť preukázaná nebola. Naopak žalobca sám pripustil existenciu dohody o čase plnenia v zmysle § 563 Občianskeho zákonníka, na ktorom skutkovom tvrdení žalovaná počas celého sporu zotrvala a v tomto smere sa jej skutkové tvrdenia nijako nezmenili. Vychádzajúc z tohto záveru podanú žalobu ako nedôvodnú zamietol.

2.5. Doplnil, že pokiaľ žalobca v konaní vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp.zn. 7C/26/2017 čas plnenia v zmysle uzavretej zmluvy o pôžičke zo dňa 15.2.2008 vyvodzoval z ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka, pričom žalovaná počas celého tohto konania tvrdila, že dojednanie medzi stranami sporu v čase uzavretia zmluvného vzťahu sa spravuje práve týmto ustanovením (pričom žalobcovi nič nebráni v tom, aby sa na tieto skutkové tvrdenia žalovanej v konaní vedenom pod sp.zn. 7C/26/2017 odvolával), súd bude mať splnené podmienky pre to, aby sa zaoberal dôvodnosťou samotného uplatneného nároku na zaplatenie dlžnej sumy a skúmal, či tento záväzok vznikol platne, či tento trvá, či nezanikol a pod.

2.6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle podľa § 255 ods. 1 a § 396 CSP, keď s ohľadom na výsledok sporu bola žalovaná v konaní plne úspešnou stranou sporu. Uviedol, že o výške trov konania rozhodne vyšší súdny úradník v zmysle § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozsudku.

3.1. Žalobca podal v zákonnej lehote odvolanie a navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe vyhovie.

3.2. Poukázal na body 10. a 13. ostatného rozhodnutia odvolacieho súdu a namietal, že súd prvej inštancie právny názor odvolacieho súdu nerespektoval a svoj právny názor oproti predchádzajúcemu rozsudku nezmenil, pričom nevykonal dokazovanie výsluchom strán sporu zo zameraním na okolnosti

dohody o čase plnenia alebo na iné okolnosti, ku ktorým došlo neskôr, ani iné dôkazy, hoci odvolací súd nevyklúčil ani vykonanie ďalších navrhnutých dôkazov.

3.3. Tvrdil, že súd prvej inštancie ponechal bez povšimnutia absurdnosť a účelovosť tvrdenia žalovanej, ktorá sa začala brániť tým, že jej záväzok zanikol. Zároveň tvrdila, že splatnosť bola dohodnutá podľa § 563 Občianskeho zákonníka, k čomu však neuviedla žiadny dôkaz. Napriek tomu súd prvej inštancie vychádzal z toho, že nepreukázal existenciu dohody podľa § 564 Občianskeho zákonníka. Žiadal, aby potrebné dokazovanie vykonal odvolací súd.

4. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že prvoinštančný súd rešpektoval rozhodnutie odvolacieho súdu, keď na pojednávaní dňa 03.12.2018 sa vyjadrili žalobca a žalovaná. Poukázala na skutočnosť, že právny zástupcovia nemali žiadne návrhy na doplnenie dokazovania. Rozsudok považovala za správny a spravodlivý, úplne zrozumiteľne a logicky zdôvodnený a navrhovala ho potvrdiť.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP). Dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7.1. Odvolací súd posudzujúc napadnutý rozsudok z hľadiska súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu a aplikovaných zákonných ustanovení dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci v dostatočnom rozsahu dokazovanie potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností a z vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver. Súd prvej inštancie považoval v danej veci za rozhodujúce, že strany sporu uzatvorili ústnu zmluvu o pôžičke, pričom existencia dohody o čase plnenia v zmysle § 564 Občianskeho zákonníka v priebehu sporu nad všetku pochybnosť preukázaná nebola. Naopak žalobca sám pripustil existenciu dohody o čase plnenia v zmysle § 563 Občianskeho zákonníka, ktorú skutočnosť tvrdila aj žalovaná. Na základe uvedeného dospel k záveru, že pri uzatvorení pôžičky sa strany sporu nedohodli na tom, že čas plnenia sa ponecháva na vôli žalovanej, ako dlžníčky, preto žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia že jeho pohľadávka voči žalovanej vo výške 16.596,96 eura z titulu pôžičky zo dňa 15.02.2008 je splatná do troch dní od právoplatnosti rozsudku, zamietol. Odvolací súd sa s uvedeným záverom súdu prvej inštancie stotožnil, preto napadnutý rozsudok, ako vecne správny, potvrdil. Zároveň odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie svoj rozsudok v dostatočnej miere po právnej aj skutkovej stránke odôvodnil, keď uviedol svoje úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil a danú vec správne právne posúdil a preto na správnosť dôvodov napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie ďalej iba poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

8.1. Odvolací súd v zmysle § 387 ods. 3 CSP sa pri posudzovaní danej veci zaoberal podstatnými námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní.

8.2. S námietkou žalobcu, podľa ktorej súd prvej inštancie nerešpektoval právny názor odvolacieho súdu sa odvolací súd nestotožnil. V tomto smere súd prvej inštancie správne uviedol, že dôkazy svojich tvrdení boli povinné navrhnúť strany sporu. Po vrátení veci odvolacím súdom strany sporu žiadne dokazovanie nenavrhli, hoci poznali jeho právny názor, podľa ktorého dôkazné bremeno o ponechaní času plnenia na vôli dlžníka zaťažuje dlžníka, preto pokiaľ dlžník takúto dohodu popiera, musí zároveň uviesť ako sa s veriteľom dohodol na vrátení pôžičky (jej splatnosti) a preukázať okolnosti plnenia tejto „inej“ dohody. Žalovaná dohodu, podľa ktorej čas plnenia bol ponechaný na jej vôli v priebehu celého konania popierala a tvrdila, že čas plnenia nebol dohodnutý, čomu nasvedčovalo aj tvrdenie žalobcu v žalobe. Preto súd prvej inštancie správne vychádzal s tvrdenia žalovanej, ktoré v žalobe potvrdil aj žalobca, keď tvrdil, že termín vrátenia si nedohodli.

8.3. Skutočnosť, že žalovaná tvrdila, že jej záväzok zanikol, bola nepodstatná, keďže v žalobe podľa § 564 Občianskeho zákonníka sa súd nezaobera vecnou odôvodnenosťou plnenia. K námietke žalobcu, podľa ktorej žalovaná neuviedla žiadny dôkaz svojho tvrdenia, že splatnosť bola dohodnutá podľa § 563 Občianskeho zákonníka, odvolací súd uvádza, že uvedené ustanovenie upravuje čas plnenia v prípade ak nebol dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí. Skutočnosť,

ktorá nebola dohodnutá sa považuje za negatívnu skutočnosť. Vo všeobecnosti nie je možné požadovať od strany sporu, aby znášala dôkazné bremeno ohľadom negatívnej skutočnosti, teda skutočnosti, ktorá sa nestala, v danom prípade ohľadom absencie dohody o čase plnenia. K žiadosti žalobcu, aby potrebné dokazovanie vykonal odvolací súd, odvolací súd konštatuje, že v danej veci neboli splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 384 ods. 2 upravujúceho doplnenie dokazovania v odvolacom konaní, ani § 366 Civilného sporového poriadku, ktorý upravuje novoty v odvolacom konaní. Žalobca pred súdom prvej inštancie nenavrhoval žiadne dokazovanie, ktoré súd prvej inštancie nevykonával, a ani v odvolacom konaní neuplatnil žiadne prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie.

9. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

10. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP a podľa § 255 ods. 1 CSP a priznal žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % z dôvodu, že žalovaná bola v odvolacom konaní úspešná. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom podľa § 262 ods. 2 CSP.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).